

Vari možno milovať ľudstvo a nenávidieť ľudí?

Keďže súčasní intelektuáli, tí, ktorí patriotizmus neuznávajú, toto nerobia, nad ich láskou k ľuďom spochybňuje zvláštny chlad a nereálnosť. Keď sa ich opýtate, či milujú ľudstvo, bezpochyby úprimne povedia, že áno, milujú ho. Ale keď sa ich rad radom pýtate na jednotlivé spoločenské vrstvy, zistíte, že ich všetky nenávidia. Nenávidia kráľov, nenávidia kňazov, nenávidia vojakov, nenávidia námorníkov. Nedôverujú vedcom, opovrhujú strednou vrstvou, pohrdajú robotníkmi.

Avšak – milujú ľudstvo. Ibaže presne o tomto ľudstve neprestajne hovoria, akoby to bol nejaký podivuhodný, vzdialený národ. Stále viac a viac sa od ľudí oddeľujú, aby velebili zvláštnu ľudskú rasu. A tak v snahe stať sa humánnymi prestávajú byť ľuďmi.

Pravdou je, samozrejme, že pravá univerzálnosť sa dá dosiahnuť skôr tým, že presvedčíme samých seba, že máme s našim bezprostredným okolím čo možno najlepší vzťah. Človek, ktorý miluje svoje deti, je omnoho univerzálnejší a omnoho lepšie zapadá do všeobecného poriadku, ako napríklad človek, ktorý si rozmaznáva mláďa hrocha alebo si kočkuje malého krokodíla. Tým, že miluje svoje deti, robí niečo, čo je omnoho hrošie ako rozmaznávať hrocha (ak smiem použiť túto para-

lelu); ten človek robí to, čo by robil hroch. Presne tak isto je to s patriotizmom. Človek, ktorý miluje ľudstvo a ignoruje patriotizmus, ignoruje ľudstvo. Človek, ktorý miluje svoju krajinu, možno nebude dookola skladať ľudstvu blahosklonné komplimenty, ale takto mu skladá ten najväčší kompliment – napodobňuje ho.

Hlavnou duchovnou výhodou patriotizmu i podobných myšlienok je nasledovné: prostredníctvom nich sú všetky veci milované adekvátne. Preto, lebo všetky sú milované individuálne. Kozmopolitizmus nám dáva jednu krajinu a tá je dobrá; patriotizmus nám dáva stovky krajín a každá z nich je najlepšia. Kozmopolitizmus ponúka čosi pozitívne; patriotizmus ponúka súbor superlatívov. Patriotizmus začína chváliť svet tým, že ocení to, čo je nablízku – namiesto toho, aby oceňoval to, čo je vzdialené. Takto zaručuje, že nič na zemi neostane bez patričného uznania. Kdekoľvek je opustený ostrov a na ňom hora s nevšedne ohnutým vrcholom, kdekoľvek je nepomenovaný druh ovocia rastúceho v neprebádanom lese, patriotizmus nám dáva istotu, že tieto veci neupadnú do zabudnutia bez toho, aby sme si ich navždy zapamätali v piesňach.

Gilbert Keith Chesterton

„To, že som sa narodil na Slovensku slovenským rodičom, nie je náhoda. Je to súčasť toho, kto som, a výzva milovať krajinu, v ktorej som vyrastal ja a moji predkovia. Ako má táto láska vyzerat', a čo presne odo mňa v rôznych obdobiach môjho života vyžaduje, je ťažká otázka. Obzvlášť dnes, keď sa o nej tak veľmi málo rozprávame. Aj preto sme sa rozhodli tieto Listy Kolégia zasvätiť práve láske k vlasti – láske, ktorá tak ako každá iná láska potrebuje napojenie na Lásku s veľkým L, aby sa nestala bôžikom. Príjemné čítanie.“

Martin Luterán

Svoje deti a aj svoju krajinu treba ľúbiť

Michal a Lucia sú absolventmi Kolégia. Precestovanú majú hádam polku sveta, a vďaka tomu si už všeličo zažili – od pomoci po zemetraseniach v Haiti, cez stavenie sirotinca v Burundi, až po oddych na ostrovoch, o ktorých možno ani nevieme, že existujú. Nateraz sa so svojimi deťmi rozhodli usadiť na rodnej hrude – a rovno v Ivanke. Čo sú podľa nich najpálčivejšie problémy Slovenska, ako si predstavujú patriota, a kto sa ním môže stať?

Odkedy ste z Kolégia ako absolventi odišli, uplynulo 6 rokov. S takým odstupom času sa už iste dá povedať, čo ste tam získali.

Lucia: Poriadok v hlave a v duši. Problémy, prekážky, výzvy či nehody majú rozuzlenie v pravde, nielen v pohodlí. Už mi nie je tak pohodlne. :-)

Michal: Silnú komunitu, priateľstvá na celý život, duchovné ukotvenie a povzbudenie, že má zmysel ostať na Slovensku a pokúsiť sa meniť túto krajinu k lepšiemu.

Častá námietka voči KAN je, že je to paralelný svet, bublina. Život nás, kedysi ešte študentov, vraj naučí. Čo vás teda život po Kolégiu naučil?

Lucia: Uvedomila som si, ako nám bolo v Kolégiu naozaj dobre. Tak naozaj. Tak skutočne. A zostal vo mne smäd po naozajstne. Prestali sa mi páčiť atrapy.

Michal: Že štandardy na intelektuálnu poctivosť či cnostné správanie sú v KAN nastavené naozaj vysoko (čo je dobré), a ani zďaleka nie sú štandardom „tam vonku“. Paradoxne, čím dlhšie som preč z KAN, tým viac oceňujem ten výnimočný rok.

Tí, čo vás poznajú, vedia, že veľmi veľa cestujete – aj keď ste boli sami, aj keď už máte deti. V ktorých krajinách ste sa už ocitli?

Michal: Musel som ich zrátať – je ich presne 37 a ďalších 8 závislých území s rôznou mierou nezávislosti (napríklad Martinik, Zanzibar či Okinawa). S deťmi to bolo 27. Asi nemá zmysel všetky vymenúvať – medzi tie najvzdialenejšie patria Japonsko, Uganda, Malajzia či Sv. Lucia alebo Ostrov sv. Dominika.

Lucia: Dlhú som si myslela, že som sa mala narodiť ako dlhonohá černoška v Afrike. Až po pár mesiacoch života v Burundi som si uvedomila, že Boh mal dôvod, pre ktorý som sa narodila na Slovensku. Čím viac sme preč, tým viac sa tešíme domov.

A teda čo si na Slovensku vážite po všetkých týchto skúsenostiach?

Lucia: Slovensko je domov. Naozajstný. Mama, táto, zem, spomienky – na detstvo, školu, strach zo zubárky a radosť z prázdnin. Teplé rožky s maslom, pokosenú trávu, nové farbičky, vôňu knižnice... Možno sa to dá zažiť kdekoľvek, ale ja som to zažila na Slovensku.

Hocikde inde budem vždy cudzinec, len tu som naozaj doma.

Nuž a tu doma máme aj pozeňnané množstvo problémov. Iste, je to tak i v iných krajinách, raj na zemi neexistuje. Ktorý problém na Slovensku je pre vás najpálčivejší? Čo vám tu „horí“?

Lucia: Rozpad rodín, ktoré namiesto toho, aby boli oporou (základným kameňom) štátu, sa stávajú na štáte závislé.

Michal: Pre mňa je to nespravodlivosť, ktorú dovoľujeme ako spoločnosť páchať na nenarodených deťoch. Hoci trend sa v posledných rokoch zlepšuje, stále ma trápi, že každoročne zbytočne zomrú tisícky bezbranných detí. Tiež mi prekáža ľahostajnosť – tú považujem za jednu z tragických dedičstiev dvoch totalít 20. storočia

Uvažovali ste niekedy aj nad tým, že by ste si rodinu založili za hranicami Slovenska?

Lucia: Nie, chcem, aby moje deti mali naozajstný domov.

Michal: Už od prvých mesiacov chodenia sme mali zhodu v tom, že hoci radi cestujeme a vieme si predstaviť aj istý čas žiť v zahraničí, dlhodobo sa chceme usadiť na Slovensku.

Čo podľa vás znamená patriotizmus?

Lucia: Uvedomelý, obojstranne aktívny vzťah k svojej krajine s romantickým dodatkom.

Michal: Ja si ho predstavujem ako vzťah k rodine – záleží mi na mojej krajine, pomáhám, aktivizujem sa, kde môžem, ale zároveň sa nebojím konštruktívne kritizovať, keď je na to dôvod. Ale, samozrejme, je v tom aj kopa emócie. :-) Vždy keď prichádzam z viedenského letiska a vidím v diaľke Bratislavský hrad, tak sa poteším a poviem si – tu si doma. Aj keď mi pohľad chvíľkami zakrývajú tie petržalské paneláky...

Považujete sa za patriotov?

Obaja: Áno.

„Prvá fáza prechodu od národného cítenia k širokému národnému povedomiu je v dejinnom živote národa rozhodujúca. Vtedy sa totiž živelná národná citovosť dostáva u väčšiny príslušníkov národa pod kontrolu rozumovej súdnosti, ktorá je jediným objektívnym podkladom pre plne zodpovedné konanie. Túto fázu národného vývoja možno porovnať s premenou citmi ovládaného mladíka na rozumom sa riadiaceho a spoločensky plne zodpovedného muža, zrelého na založenie rodiny.“

Anton Neuwirth

Ako môžu rodičia učiť patriotizmu svoje deti?

Lucia: Tak, že ich nechajú zakoreniť. Že im dajú naozajstný domov a vlastným príkladom ich naučia, ako sa o ten domov treba starať. Najprv domov, potom ulicu, mesto, kraj, krajinu... Chcela by som, aby naše deti vedeli, čo doma majú, a aby sa to naučili milovať.

Michal: Snažíme sa zároveň našim deťom ukázať rôzne kúty našej krajiny, aby si rôzne druhy pozitívnych zážitkov postupne vedeli spájať s tou istou krajinou.

Dobre teda. A my, Slováci, sme patrioti?

Lucia: Chcela by som, aby sme boli. Ale toľko ľudí už ani nemá, nevie alebo nechce vedieť, kde má domov...

Michal: Krátka otázka, ale dlhá odpoveď. Prvé dva májové týždne (MS v hokeji) určite hej :-), ale inak... Neviem. Mám pocit, že často absenťuje zdravý patriotizmus a viditeľnejšie sú dva extrémny – buď je čokoľvek s prívlastkom slovenský, slovenská automaticky to jediné najlepšie aj za cenu popierania faktov či histórie. Alebo zase na druhej strane je to pre niektorých ľudí synonymom zaostalosti, a skôr sa zaň hanbia, chcú z tejto krajiny rýchlo odísť a zmazať akékoľvek prepojenie.

Prečo?

Lucia: Podľa mňa je to v tých rozpadnutých, nefunkčných domovoch, rodinách. Rodina, ulica, dedina, mesto, kraj, krajina. Z menšieho k väčšiemu.

Michal: Mám pocit, že tieto roztvárajúce sa nožnice sú najviac viditeľné v mladej generácii. Pre mňa sú práve udalosti od konca februára istým lakmusovým papierikom. Za poctivý patriotizmus nepovažujem pochodovanie v zelených maskáčoch s vlajkou a hľadanie vinníkov v zahraničí, ale práve zvýšený záujem o veci verejné a angažovanie sa vo svojom regióne. A som rád, že súdiac podľa množstva ľudí v uliciach má takýto názor na patriotizmus stále viac ľudí.

Spýtam sa ešte jedno „prečo“ – prečo byť patriotom?

Lucia: Dá sa nebyť patriotom? Veď najkrajší kút v celom svete je moja rodná zem. Nie preto, že by bol naozaj najkrajší, ale preto, že je to môj domov. Svojich rodičov, svoje deti a aj svoju krajinu treba ľúbiť – Boh vie, prečo nám ich dal.

Čo je v KAN od začiatku roka nové?

Do esejistickej súťaže Sofia sa v tomto roku zapojilo 116 stredoškôľakov. Vo svojich esejach hľadali odpoveď na otázku „Je národná hrdosť v súčasnosti potrebná?“ Autori najlepších 20 esejí postúpili na finálový akademicko-oddychový víkend na Donovaloch, kde prví traja výhercovia získali aj vecné ceny.

Od začiatku akademického roka na jeseň 2017 sme pre verejnosť zorganizovali štyri Svradovské prednášky: o tom, či je potrat jednoduchým riešením alebo komplikáciou na celý život prednášala prof. Eva Grey o tom, či je jezuitská spiritualita udržateľným spôsobom

života alebo extrémnym mysticismom, rečnil Jakub Garčár SJ, o vplyve raného detstva na celý ďalší život človeka zas hovoril prof. Jozef Mikloško a o tom, či je zlo odrazom nášho Stvoriteľa alebo si za neho môžeme sami, prednášala Mária Spišiaková, autorka knihy Zlo v Božom stvorení.

Juraj Šúst bol hosťom Štefana Chrappu v relácii RTVS Dobré ráno. Rozprával o Spoločenstve Ladislava Hanusa a o tom, prečo by si kresťania mali klásť otázky o sebe, živote, Bohu a svete; reláciu si môžete vypočuť v archíve RTVS. V rámci festivalu Bratislavské Hanusove dni bol diskutérom v podujatí s názvom Slušné Slovensko, kde sú kresťania? Záznam si môžete pozrieť na YouTube kanáli festivalu. Počas BHD tiež spolu s Martinom Luteránom a ďalšími hosťami diskutovali na tému Liberáli a tí druhí. Záznam z tejto diskusie si tiež môžete pozrieť na internete. V Impulze, revue pre modernú katolícku kultúru, mu vyšiel článok s názvom Posledný kresťanský samuraj.

Viacero prednášok, seminárov a diskusií viedol mimo brán Kolégia Martin Luterán: so študentmi z Leaf Academy hľadali odpoveď na otázku, či účel svätých prostriedkov. Na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského prednášal o tom, prečo musí dobrý lekár vedieť filozoficky myslieť. V Brne pre spoločenstvo Jakubčatá zas hovoril o tom, prečo viera nestačí (o vzťahu rozumu a viery), moderoval aj spoločný literárny večer študentov KAN a Nexterie na námet Tolkienovej poviedky List od Nimrala. Koncom marca vystúpil vo Varšave na konferencii o náboženstve a kultúre – účastníkom predniesol príhovor na tému „S pravdou proti moci – príbeh sviečkovej manifestácie.“ V TV Lux diskutoval

na tému Liberalizmus, politici a svätých. Bol moderátorom diskusie Ústavný sudca ako právna a morálna autorita, organizovanej KDMS; v Rádiu Aktual hovoril o tom, prečo vzniklo Kolégium, ako to v ňom funguje a aké je jeho poslanie. Bol tiež prizvaný do výberovej komisie pri udeľovaní Ceny Nadácie Antona Tunegu.

Jakub Pajan, člen organizačného tímu KAN, bol spolu so súčasnou študentkou Nikolou Gajdošovou pozvaný na rozhovor – v Rádiu Aktual sa ich pýtali na to, ako prakticky vyzerá život študenta Kolégia.

Martin Ondruš, populárny slovenský vlogger, zavítal aj do Ivanky. Takmer deväťminútové video, ktoré v kaštieli natočil, a ktoré zachytáva podstatu Kolégia, si môžete pozrieť na jeho YouTube kanáli.

Za takmer dvojiročnú dôslednú a oddanú prácu pre dielo Kolégia ďakujeme Michaele Tomičkovej – spolu s manželom sa v týchto dňoch už tešia zo svojej prvorodenej dcéry Dorotky. Michaelu vystriedala v organizačnom tíme KAN naša nová kolegyňa Terézia Ligačová.

Zbierka dátumov do Vašich diárov

Dielo Kolégia existuje vďaka štedrej a nezištnej podpore donorov. Pre všetkých Vás, milí donori, sú dvere Kolégia vždy otvorené. Príďte sa s nami dozvedieť niečo nové, diskutovať, športovať, stolovať alebo len tak nasávať príjemnú atmosféru. Do jesene 2018, kedy začneme nový školský rok, Vás srdečne pozývame na tieto podujatia:

15. júna príďte na **slávnostnú promóciu** už deviateho ročníka Kolégia. Začneme sv. omšou o 16:30, pokračovať budeme recepciou a potom samotným ceremonálom promócie. O tom, že prídete, nám, prosím, napíšte na rsvp@kolegium.org.

Zavíšením Ivanského trojdnia bude 17. júna tradične veľmi pekná **Kolégium Garden Party**. Najväčšia benefičná udalosť v Kolégiu k sebe rok čo rok priťahuje viac ako 300 hostí a vyznačuje sa chutným jedlom, pohodovým časom, príjemnými rozhovormi aj spoznaním Kolégia. Vstupenky si už teraz môžete kúpiť cez www.kolegium.org/party. Celý výťažok z KGP používame na organizovanie vzdelávacích programov Kolégia. A teda: kúpou vstupeniek na KGP aj zažijete príjemný čas, aj podporíte dielo Kolégia.

Všetkých stredoškôľakov pozývame na **LUNI – deväťdňovú letnú univerzitu o etike, politike a kultúre**. Už po dvanásty krát ju organizujeme v Ivanke pri Dunaji a je plná diskusií s ostatnými stredoškôľakmi, lektormi aj inšpirujúcimi hosťami, plná prekonávania sa, výletov, zážitkov a posedení do neskorej letnej noci. Viac o LUNI nájdete na www.letnauniverzita.sk.

Jubilejný desiaty akademický rok budeme v kaštieli **slávnostne otvárať** 24. septembra 2018. Úvodnú sv. omšu o 18:30 príde celebrovať otec arcibiskup Stanislav Zvolenský, po nej spolu v kaštieli absolvujeme predstavenie nových študentov i spoločnú recepciu. Príďte, stačí nám len napísať na rsvp@kolegium.org.

Čo majú nové absolventi Kolégia?

V iniciatíve Za slušné Slovensko sa aktívne angažovali aj dvaja absolventi Kolégia: do príprav zhromaždení aj celej stratégie vložili svoj čas i schopnosti Veronika Bruncková a Juraj Šeliga, pričom Juraj bol tiež moderátorom zhromaždení v Bratislave. S organizovaním zhromaždení v ďalších mestách a s ich propagáciou pomáhali aj Katarína Hozlárová, Mária Zeleňayová a približne dvadsiatka ďalších absolventov KAN na Slovensku aj za hranicami. Ján Révay a Ján Podmajerský z vlastnej iniciatívy zorganizovali rozdávanie letákov pozývajúcich na zhromaždenia: s ďalšími kamarátmi sa im podarilo rozdať 20 000 letákov.

V pohnutých časoch Slovenska rozbehol aktuálny študent Kolégia František Bartek iniciatívu Desiatok za Slovensko. Cez Facebook si získala viac ako tisíc priaznivcov a František o nej hovoril napríklad aj v Cestaplus, Rádiu Lumen alebo v TV LUX.

21. marca organizovalo Spoločenstvo Ladislava Hanusa Manifestáciu za život a spravodlivosť pre všetkých. Na Hviezdoslavovom námestí zaznel hlas predstaviteľov kresťanského

verejného života, medzi nimi i troch absolventov, rektora a akademika Kolégia.

V rámci programu tohtoročných Bratislavských Hanusových dní, ktoré pomáhali organizovať i mnohí absolventi a študenti Kolégia, zorganizovala a moderovala diskusiu o spontánnych potratoch trojnásobná mamička a lekárka Katarína Tomeková. Ján Tkáč, Samuel Trizuljak a Martin Lazorík (SLH) zas na tohtoročných Bratislavských Hanusových dňoch premiérovo rozbehli Café Neuwirth – samostatné pódium pre neformálne diskusie na aktuálne témy.

Komunita sv. Egídia, ktorú podľa zahraničného vzoru na Slovensku spolu s priateľmi založil Slavomír Zrebný, oslavuje tento rok už desiate výročie. Za ten čas sa rozrástla do piatich slovenských miest – mladí ľudia sa v nich pravidelne stretávajú pri modlitbe a službe ľuďom bez domova.

Manželia Magdovci a Fialovci sú študentmi Lateránskej univerzity v Ríme – prostredníctvom formačno-vzdelávacieho programu Diplom v rodinnej pastorácii, ktorý organizuje Akadémia Karola Wojtyły.

Štúdium na Cambridgskej univerzite slávnostnou promóciou úspešne ukončil Ján Tkáč – stal sa tak vôbec prvým Slovákom, ktorý na tejto univerzite vyštudoval odbor dirigovanie a cirkevná hudba.

Justína Betinská získala na Univerzite v Yorku v odbore Sociálna spravodlivosť a vzdelávanie titul Master of Arts s vyznamenaním za celkový prospech počas štúdia.

Samuel Trizuljak končí magisterské štúdium histórie na Oxforde, pracuje na diplomovej práci o Ladislavovi Hanusovi.

Jakub Betinský sa pustil do štúdia metaetiky na Durhamskej univerzite.

Kristína Jablonická je v týchto dňoch na archeologickej expedícii v Jeruzaleme – skúma artefakty z doby kráľa Šalamúna.

Michal Krčméry diskutoval so stredoškólkami Tatranskej akadémie v Poprade. Študentom rozprával o tom, v čom podľa neho tkvie úspech a ako ho dosiahnuť. Povzbudil študentov, aby sami prebrali zodpovednosť a boli agentmi pozitívnej zmeny vo svojom najbližšom okolí – či v úlohe mamičky

na materskej, známeho novinára alebo občianskeho aktivistu.

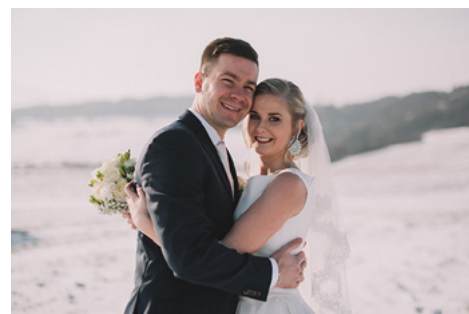
Pavlovi Rábarovi vyšla v spoluautorstve s Imrichom Gazdom kniha rozhovorov s pátrom Michalom Zamkovským Spovedal som Slovensko, z ktorej sa predalo takmer desaťtisíc výtlačkov.

Andrej Ralbovský pôsobí v Nadácii Slovakia Christiana inšpirovanej hnutím TFP (Traditio, Familia, Proprietas), ktorej cieľom je znovuoobnovenie kresťanskej civilizácie na Slovensku. Koncom apríla 2018 spoluorganizovali prednášku kardinála Burkea na Slovensku.

Marcel Rypák sa angažuje v Podnikateľskej univerzite – s prof. Košťuriakom pripravuje a moderuje workshopy, vďaka ktorým podnikatelia získavajú nástroje pre inovovanie svojho podnikania, a tak aj pre zlepšovanie Slovenska.

Hugo Gloss sa stal vedúcim sekcie projektov v Slovenskej katolíckej charite. Na jar tiež koordinoval prípravu a distribúciu 140 000 letákov do katolíckych kostolov na Slovensku pri príležitosti zbierky KBS na pomoc prenasledovaným kresťanom a utečencom.

Mária Fečiková pracuje v GCR-Global Clinic Rating, kde hodnotia kliniky po celom svete. Ich cieľom je poskytovať pacientom transparentné porovnanie medicínskych kliník, vďaka ktorému môže byť zachránený nejuden ľudský život.

Do manželstva vstúpili Žofia Hencelová, Jozef Bujnovský a Peter Šulek. Manželia Glossovci sa tešia z druhorodeného syna Daniela, Cerovskí tiež z druhorodenej Sary.

Komunitné bývanie v Ivanke pri Dunaji sa stalo skutočnosťou. V ostatných týždňoch sa k sebe na jednu ulicu nastahovali Hricovci, Kováčovci, Krčméryovci a Nemčekovci. Doterajšia ich spolupráca vyzerá vcelku sľubne – nabaľujú na seba aj ďalších KAN pomocníkov.

Do konca roka 2018
nám ešte chýba 79 923 €.

Vaše dary pre študentov Kolégia
môžete poslať na číslo účtu

SK891100000002669752115
(Tatrabanka, a. s.).

**Za všetky Vaše dary Vám
už teraz ďakujeme.**

Tento výtlačok slúži na informovanie o činnosti Kolégia Antona Neuwirtha. Titulná fotografia je z návštevy u majstra Záborského v Martine v roku 2013.

Vydáva KOLÉGIUM ANTONA NEUWIRTHA, Námestie padlých hrdinov 7, P. O. Box 51, 900 28 Ivanka pri Dunaji, IČO: 42138515, T: +421 2 40 259 228, M: +421 949 847 640, info@kolegium.org.

Zodpovedná redaktorka: Soňa Matiová. Jazyková úprava: Mário Kyseľ (www.polskyprekladatel.sk). Grafická úprava: Tonio, s.r.o. (www.tonio.sk).

Úryvok od Gilberta K. Chestertona pochádza z eseje The Patriotic Idea z roku 1904. Do slovenčiny ho preložil Filip Bednár, študent Kolégia. Krčméryovcom za rozhovor ďakuje Soňa Matiová.

Zdroje fotiek: archív Kolégia Antona Neuwirtha, Justíny Betinskej, Michala a Lucie Krčméryovcov, Jozefa a Adriány Bujnovských, Facebook The Guardian, Wikimedia Commons.

Titulná fotografia: socha M. R. Štefánika v Ivanke pri Dunaji, odfotila Kristína Kružicová. Fotky z Kolégium Garden Party fotila Mária Badinská.